

Moderna Museet

Revisionsrapport – Rutiner och intern styrning och kontroll 2016

Som ett led i granskningen av årsredovisningen med syfte att göra uttalandet om denna, har Riksrevisionen även granskat vissa delar av den interna styrningen och kontrollen som bedömts vara relevant för revisionen. Vår granskning av den interna styrningen och kontrollen syftar inte till att uttrycka en åsikt om effektiviteten i myndighetens interna styrning och kontroll utan har till syfte att kunna utforma ändamålsenliga revisionsåtgärder. Vår granskning i detta syfte har omfattat rutinerna/posterna för Materiella anläggningstillgångar, redovisning av samlingar/verk i Resultatredovisningen samt kontrollmiljön inom ekonomiadministrationen.

De punkter som framgår i revisionsrapporten är sådana iakttagelser som vi har identifierat och som Riksrevisionen vill fästa ledningens uppmärksamhet på.

Riksrevisionen önskar information senast 2017-02-10 med anledning av våra iakttagelser i denna rapport.

Sammanfattning

Riksrevisionen har identifierat områden där vi bedömt att den interna kontrollen behöver förbättras så som inventeringar och underlag för värderingar av kulturtillgångar. Det avser hanteringen av konstverk samt efterlevnad av lagen om offentlig upphandling. De brister som identifierats kan leda till att redovisningen av tillgångarna inte ger en rättvisande bild samt ökad risk för att myndigheten kan komma att bli skadeståndsskyldig på grund av brister i efterlevnad av lagen om offentlig upphandling. Riksrevisionen rekommenderar ledningen att snarast vidta åtgärder för att stärka den interna kontrollmiljön.

Konstverk – i balansräkningen samt resultatredovisningen

Moderna museets (MM) uppgift är att samla, bevara, visa och förmedla 1900- och 2000-talskonsten i alla dess former och en av uppgifterna är att vårda, förteckna, vetenskapligt

bearbeta och genom nyförvärv berika myndighetens samling. Myndighetsledningen har ett ansvar för att verksamheten redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att det finns en god intern styrning och kontroll inom myndigheten. MMs balansomslutning (714 Mkr) utgörs främst av Konstverken som uppgår till ett värde om 674 Mkr. I resultatredovisningen redovisas att det finns 70 397 unika verk registrerade i myndighetens system, därtill tillkommer föremål som ännu inte registrerats.

Från och med den första januari 2003 ska så kallade kulturtillgångar redovisas enligt samma regler och principer som övriga anläggningstillgångar, i enlighet med kraven i förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Vid införskaffande ska myndigheten beräkna anskaffningsvärdet dvs. kostnad för inköp samt övriga kostnader som hänför sig till anskaffningen, så som t.ex. transport. I de fall som verk erhålls genom gåva/donation ska ett marknadsvärde uppskattas (om möjligt) och man ska baserat på den värderingen bokföra anskaffningen i balansräkningen. De verk som införskaffades före 2003 ingår inte i balansräkningen utan redovisas enbart i resultatredovisningen.

Revisionen har noterat ett antal förbättringsmöjligheter vad gäller hanteringen av verken.

Inventeringar (stickprovskontroller)

Revisionen visar att myndigheten inte har upprättat och dokumenterat rutiner för inventering (eller stickprovskontroller). Detta gäller både de verk som redovisas i balansräkningen och de som enbart redovisas i resultatredovisningen. Bristande rutiner för inventering (stickprovskontroller) ökar risker för att redovisningen inte ger en rättvisande bild. Brister i inventeringar ökar även risker för att oegentligheter kan förekomma.

Den senaste dokumenterade inventeringen genomfördes 2011 och då var det en inventering som avsåg 100 stycken stickprovisvis valda konstverk.

Riksrevisionens rekommendationer

Riksrevisionen rekommenderar myndigheten att införa rutiner för återkommande inventeringar (stickprovskontroller). Inventeringar utgör en viktig del i myndighetens kontrollstruktur för att säkerställa att de interna riktlinjerna och rutinerna för hanteringen av föremålen har fungerat tillfredställande. Dessutom framgår det av förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring att den bokföringsskyldige ansvarar för att organisation och rutiner utformas så att en tillförlitlig redovisning

främjas och förvaltade tillgångar skyddas och i detta ansvar ingår att genomföra inventeringar i den omfattning som de bedöms vara erforderliga.

Värdering

Konst som erhålls via donationer/gåvor ska värderas innan de tas upp i balansräkningen (marknadsvärde ska beräknas om det inte finns en uppgift om värde vid erhållandet) i enlighet med kraven i 5 kap. 3§ förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Marknadsvärderingen görs av museets intendent. Till sin hjälp har de internationella konstdatabaser samt uppgifter från gallerier i de fall verken doneras från dem.

Revisionen har visat att underlagen för värdering är vagt formulerat. Underlagen utgörs av ett mycket kortfattat myndighetsbeslut. Av beslutet framgår vem som utfört värderingen (intendentens namn) och vilken källa som ligger till grund för värderingen. Där framgår t.ex. ”uppgift från galleri” utan att närmare ange vilket galleri, vem som är uppgiftslämnare och när uppgiften erhålls. I de fall intendenten använt sig av den internationella konstdatabasen framgår inte vilka referenser som använts och hur intendenten har utfört sin analys.

Ovanstående underlag ligger till grund för bokföring och kraven på dessa underlag bör således kunna likställas med krav som ställs på bokföringsunderlag för övriga poster och transaktioner enligt Förordning (2000:606) om myndigheters bokföring. Underlaget bör rimligen innehålla de överväganden som gjorts för att fastställa marknadsvärdet.

Riksrevisionens rekommendationer

Riksrevisionen rekommenderar MM att förtydliga beräkningar av marknadsvärde på verken. Av underlagen bör det framgå varifrån uppgifter inhämtats, vem som lämnat uppgifter och tidpunkt för inhämtande för uppgifter i de fall som värden erhålls från ett galleri.

Kontrollmiljön – efterlevnad av lagar och regler

Revisionen har kunnat konstatera att det finns brister i MM:s rutiner för upphandlingar och då främst avsaknad av en dokumenterad struktur för hur upphandlingar ska hanteras inom organisationen. De brister vi identifierat avser till exempel inga systematiska

uppföljningar av inköp för att identifiera behov av upphandlingar, att det förekommer brister i dokumentationen vid utvärderingar samt att myndigheten inte använder sig av statliga ramavtal i den omfattning som hade varit möjlig.

Myndigheten är medveten om bristerna och har som mål att vidta åtgärder under det kommande året.

Riksrevisionens rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar MM att snarast vidta åtgärder för att säkerställa efterlevnad av lagen om offentliga upphandlingar.